Nᵉʳ 143. ROK 1843. PONIEDZIAŁEK 26 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Władysława.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Rozmysław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
22 6	27'' 3' 447	+ 6° 4	3 25	Zachodni średni	Pochmurno	deszcz
2	3 342	13 2	3 23	Pn Zachodni słaby	Pogoda z chmurami	
10	3 235	10 5	3 76	ZPł Zachodni ,,	,,	

Ogłaszając prenumeratę na następny kwartał, Wydawca GAZETY KRAKOWSKIÉJ *upraszą Szanownych Abonentow, o wczesne zapisywanie się; albowiem taką tylko ilość exemplarzy wybijać postanowił, jaka po obliczeniu* najdaléj do dnia 6 Lipca roku 1843 *Abonentów, okaże się być potrzebną. — Prenumerata kwartalna Złp.* 10, *miesięczna Złp.* 4

Wiadomości zagraniczne.

— *Z Petersburga.* —

Przez rozkaz dzienny Cesarski, 27 Maja mianowani: Dowódca 1 korpusu rozerwo: jazdy, jenerał porn: Sievers 1 dowódzcą 1 korpusu piechoty, naczelnik 1széj dywizyi jazdy lek; jenerał-por:; baron Offenberg 1, dowódcą 1 korpusu rezerwo: jazdy. Zmarły jenerał-adjutant *Krasowski* 1, wykreśla się z kontrol. —Na uchwale Komitetu PP. Ministrów, na przedstawienie P. ministra sprawiedliwości zapadłej, względem żydów, mieszkających na przestrzeni 50 wiorst od granicy, zapisany został, 20 Kwiet: własnoręczny Jego Cesarskiéj Mości rozkaz: »Wszystkich żydów, mieszkających na przestrzeni 50 wiorst wzdłuż granicy od Pruss i Austryi, wydalić wgłąb Gubernii, dozwoliwszy posiadającym domy własne, sprzedać ie w przeciągu lat dwóch, i wypełnić to, bez żadnych wymówek.»

— *Paryż* 10 *Czerwca.* —

Dziennik ministerjalny zawiera następujące urzędowe doniesienie: Jego Królewska Wysokość książe Joinville za przybyciem do Rio Janeiro, mając na to pozwolenie króla, prosił JC. Mości cesarza Brazylii o rękę JC. Wysokości księżniczki Francisca de Braganza i otrzymał przychylną odpowiedź. Zaślubiny miały się odbyć w Rio Jeneiro dnia 1 maja. Dostoini nowożeńcy spodziewani są we Francyi w ciągu przyszłego miesiąca.

ANGLIA.

Izba wyższa 9 Czerwca. Przy początku posiedzenia lord kanclerz odczytał pismo lorda Ellenborough, odpowiadające na przesłany mu adres dziękczynny za zręczne zakończenie sprawy Afganistanu. Następnie gabinet udzielił niejakie wyjaśnienia względem usunięcia sędziów pokoju i innych urzędników w Irlandyi z powodu ich udziału w poruszeniu repealoskiem. Lord Clanricarde zarzucał ministrom że nie tylko urzędników, którzy mieli udział w zgromadzeniach repealoskich, ale nawet takich, którzy nie biorąc w nich udziału oświadczyli się przychylnie o repealu, karali nie słusznie usunięciem. Xiąże Wellington bronił gabinetu oświadczając, że

użycie tych surowych kroków ze strony rządów jest koniecznie potrzebnem, albowiem niezawodnem jest że agitacya repealoska prędzéj czy później musi doprowadzić do gwałtów i zakłócenia spokojności a nawet naruszenia bezpieczeństwa państwa. Lord Ebrington Fortesne, były lord namiestnik Irlandyi, korzystał z téj sposobności, aby zbiś twierdzenia torysów, że przedsięwzięte przez nich usuwanie repealistów z urzędów, daje się nsprawiedliwiać danym przez niego w czasie jego zarządu przykładem. Oświadczył on że będąc przeciwnym rozwiązaniu unii nie udzielał urzędów repealistom, bo nie chciał im podawać w ręce środków tem łatwiejszego dokonania ich planu, ale żadnego z nich nie usunął z posiadanego poprzednio urzędu, w drodze kary za udział w repealu, albowiem to podług jego zdania byłoby obrazą praw obywatelskich. Lord Brougham zgadzał się z poprzednim mówcą, że rząd nie powinien w żadnym przypadku uszczuplać konstytucyjnego prawa dodozwalającego obywatelom zgromadzać się dla roztrząsania wszelkich bez wyjątku aktów prawodawczych, byleby to niedoprowadziło do gwałtów. Ale zarazem oświadczył, że zgromadzenia repealistów nie mogą za takie uchodzić o jakich tu mowa, bo przy zebraniu się 100 a nawet 300,000 ludzi, niepodobieństwem jest żeby mówca był rozumianym przez wszystkich i żeby pożądna narada miała miejsce. Celem takich zgromadzeń jest widocznie imponowanie fizyczną siłą, i wmówienie, że głos repealu zmusił już do milczenia wszelki opór w Irlandyi. Jako przyjaciel praw ludu, lord Brougham wzywał wszystkich przywódców repealu w Irlandyi, aby zaniechali takiego postępowania, które do niczego dobrego doprowadzić nie może. Na tem skończyły się te rozprawy i posiedzenie.

— *Londyn* 9 *Czerwca.* —

Królowa i xiążę Albert przybyli wczoraj z Claremont do pałacu Buckingham. Onegdaj xiężna Gloncester, a wczoraj margrabia Loudondery urządzili wielki obiad dla króla hanowerskiego.

Sekretarz stanu do spraw zagranicznych hrabia Aberdeen, w zeszły wtorek na posiedzeniu izby wyższéj, podał już bil w przedmiocie zajęcia plebanii w Szkocyi przez świeckich patronów.

O'Connel onegdaj wyjechał z Dublina na nowy objazd w celu agitacyi, a najprzód do Kilkenny. Do portu Kingstonu pod Dublinem, tego samego dnia przybył okręt *Radamant* z 4 kompaniiami 61 pułku z Waterford. Wczorajszy *Times* przez bardzo niepokojący artykuł o stanie Irlandyi, która podług niego ma być bliską rewolucyi, sprawił niemałe wzburzenie na giełdzie, ale dziś spokojniej już uważają tę sprawę, i *Standard* stara się uspokoić te przesadne obawy, oświadczając przekonanie, że ministrowie nie podzielają bynajmniéj ponurych wyobrażeń dziennika *Times* względem stanu tego kraju. »Powtarzamy to po setny raz, mówi wspomniony dziennik, że Irlandyja nie jest bliską powstania, owszem, że może spodziewać się stanu pokoju jakiego od lat 75 nie używała. Powtarzamy to, że w Irlandyi tak mało jest niebezpieczeństwa powstania, jak w Kentalbo Essex. Jednakże nie dziwi nas bynajmniéj wrażenie jakie powstało z powodu stanu Irlandyi, ponieważ tak wiele klass ma w tem interes żeby przyszłość téj wyspy w najokropniejszym stanie przedstawić. Pierszą z tych klass jest pan O'Connell i xięża którzy zacząwszy sprawiać wrzawę naturalnie wszelkich środków używają aby ją jak najbardziéj powiększyć. Daléj idą wigowie, którzy właściwie pod temi samemi chorągwiami postępują, Kiedy jeszcze byli przy sterze, grozili oni ciągle, że po usunięciu się ich nastąpi powstanie Irlandyi, i teraz naturalnie starają się okazać, że pogróżki ich muszą się sprawdzić. Daléj w trzecim rzędzie idą amatorowie urzędów, którzy nie mają posad i nadziei otrzymania ich. Daléj trwożni konstytucioniści, naturalni sprzymierzeńcy wszystkich alarmistów zapominający o starem przysłowiu, że psy które wiele szczekają, rzadko kiedy gryzą. Kończą szereg żurnaliści, którzy mówiąc prawdę chętnie rzucają się i wiele gadają kiedy widzą publiczność pod wpływem choćby najmniejszego wzburzenia. I w istocie gdyby nie było O'Connella i jego agitacyi, nie wiemy co mogłoby skłaniać kogokolwiek do czytania dzienników. Któż zatém dziwić się będzie, że tyle wpływów działających razem na jeden punkt w końcu musi spowodować przestrach.

Rozmaitości.

POSIEDZENIE IZBY NIŻSZEJ.

Ciąg dalszy

Zaczekaj chwilę..... po tym odznaczającym się nosie, poznaję lorda Brougham.

Tak, to on istotnie; ale lord Brougham, nie zaś Brougham z izby niższéj. To jest zgasły piorun, natchnienie już w nim nie mieszka; szczęśliwe wyrażenia, gorzkie sarkazmy, trwo-

ga którą ten człowiek obudzał w swoich nieprzyjaciołach, wszystko to znikło bez powrotu. Brougham jest już tylko gadułą.

Do licha, sądzisz nadto surowo. Czytałem przecie niedawno jego mowę.

Mowy jego są niekiedy bardzo piękne, któż mu będzie zaprzeczał wymowy. Ale wiek odarł go z uroku który głównie stanowił jego siłę. Tam gdzie brak stałości charakteru, siły zdania, zawsze tak się dzieje. Brougham miał zupełnie osobną rolę, najdziwniejszą może w epoce w któréj błyszczał. Nawet dziś jeszcze kilka odbłysków straconéj już sławy, oświeca go jeszcze, i na kilka godzin przywraca nam sympatyę, któréj doświadczaliśmy dawniéj dla samego jego imienia. Ale Brougham mówi często i długo; bo sam się zwodzi, i mniema jak Samson pozbawiony włosów że może podnieść się jeszcze i wszystko wstrząsnąć.

A ten na worku wełny, w ubraniu sędziego?.....

Prezes komitetów, lord Shaftesbury. Trzeba go słyszeć i widzieć kierującego rozprawami, wydającego wezwania głosem piorunu i z głuszącą szybkością, oceniającego jednym rzutem oka większości i ogłaszającego rezultat pierwéj, nim biali i czarni dojść mogą w jakim duchu głosowali. Gdyby *Charmain of Comitetees*, w izbie niższéj przerywał tak bezwzględnie zbyt długie rozprawy i odbywał swoje obowiązki tak prędko, toby pobudziło do wzburzenia, ale tu znają lorda Shaftesbury, jako urzędnika pierwszego rzędu.

A ten który mówi z nim w téj chwili w szaréj kamizelce, pantalonach i trzewikach, a białych pończochach.

Redesdale, syn sir Johna Midford, który za Pita był jeneralnym prokuratorem, a potém lordem kanclerzem Irlandyi. Ta ostatnia posada została mu odjętą, kiedy w r. 1806 stanął u steru skoalizowany gabinet Fox-Granville. Uważał on to usunięcie jako osobistą obelgę. Ten który dziś nosi tytuł hrabiego Bedesdale, jeśli się nie mylę przygotowuje do posady *charmain of comitetees*, która lada dzień może zawakować. Ale spojrzyj na tę stronę, w téj chwili wszedł lord kanclerz, lord Singleton Copley, baron Lyndhurst. Co rok dopóki wigowie stali przy sterze, on brał na siebie wypracowanie rzutu oka na prace polityczne, i czynił on to w taki sposób, że lord Melbourne powiedział o nim: »Bóg dał mu wielkie talenta, a diabeł kieruje ich użyciem!» Melbourne, jest ten średniego wieku mężczyzna, którego widzisz tu z białym kapeluszem i laską; jego obejście jest proste i nacechowane dobrodusznością. W gruncie jednak lord Melbourne jest politykiem bardzo zręcznym, a xiąże Wellington wiedział bardzo dobrze co mówił, oświadczając, że naród winien jest lordowi Melbourne wdzięczność za wysokie lekcye praw konstytucyjnych, które udzielił królowéj. Zresztą nie można wątpić, że jego nieprzymuszoność, jego zaniedbanie powierzchowne, z jakiemi niby traktuje politykę, wiele mu zaszkodziły i przyłożyły się do zwalenia jego gabinetu. Im więcéj okazywał on obojętności i spokojności, tém bardziéj zatrważała się opinia publiczna. U nas nielubią, żeby minister miał zawsze tak pogodną fizyonomię, i żeby z uśmiechem rozprawiał o kwestyach w których związaną jest jego odpowiedzialność polityczna.

A ta głowa bruneta, z wąsami tak pięknie ułożonemi....

To lord Normanby, były lord namiestnik Irlandyi, i autor kilku ulubionych romansów obyczajowych. Obok niego widzisz margrabiego Lansdowne, dawniéj lorda Petty... Ale przecie nie możemy wiecznie tu pozostać. Przejdziemy teraz do izby niższéj.

A teraz zaczniemy przegląd od samego mowcy (*Speaker*). Dawniéj widziałbyś na tém miejscu mówcę napuszystego, rozwlekłego i ciężkiego, bardziéj imponującego niż zrozumiałego, słowem Mannersa Sutton, dzisiejszego lorda Canterbury. Abercromby, dziś lord Dunfermline, więcéj miał zalety, ale źle się wydawał i brakło mu godności. Karol Shaw Lefévre trzyma środek między temi dwoma poprzednikami. Ma on pierwszego postawę a wykształcony umysł drugiego: jest to jeden z lepszych mówców izby.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 23 do dnia 24 Czerwca

Cieślińska Jadwiga ob., Bajer kapitan ces. ross, Przybylski Józef, Kossowski Samuel, Szymakowski Józef, Stolińska Eleonora ob., Sperczyński Stanisław, Godefroi Karol ob., z Polski; — Damisch kuryer. ces. ross., Rożycka Helena ob., Libchen Jan, Libchen Wilchelmina ob., Różycka z Galicyi; — Jahnnichen Jan, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Popiel Ewa ob., Damisch kuryer. ces. ross., do Polski, — Krywalt Władysław, Rybarski Stanisław, Szybalski Michał ob., Waguza Tekla ob., Szuiska ob., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 2519.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do kwoty zł. 105 gr. 15 w massie Joachima Schönberg v. Waldmann znajdującéj się, przez Rakowczów pod dniem 13 Grudnia 1836 r. zapowiedzianéj, aby się z stósownemi dowodami po odbiór do Trybunału w ciągu miesięcy trzech zgłosili, pod rygorem postąpienia z massą powyższą jako bezdziedziczną.

Kraków d. 20 Czerwca 1843 r.

Sędzia Prezydujący
J. Pareński.
(1r.) *Lasocki* Sekr.

Notaryusz Publiczny.

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

Podaje do publicznéj wiadomości, iż w d. 27 b. m. i r. na Kleparzu na końskiém targowisku o godzinie 11 przed południem odbędzie się licytacya koni pary powozowych, i jednéj klaczy wierzchowéj, chęć licytowania mający, z grubą srebrną monetą, przybyć raczą.

Kraków d. 20 Czerwca 1843 r.

(3r.) Sebastyan *Korytowski* Not. Pub.

Nro. 2799.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy Sebastyana i Maryanny Dyktarskich z kwoty zło. 44. w gotowiźnie składającéj się w depozycie sądowym złożonej aby się po odbiór takowéj z stosownemi dowodami w zakresie trzech miesięcy do Trybunału zgłosili, w przeciwnym bowiem razie massa ta jako bezdziedziczna na rzecz skarbu publicznego przyznanąby została.

Kraków d. 3 Czerwca 1843 r.

Sędzia prezydujący.
Mięłuszewki.
(2r.) Sekr. *Lasocki*

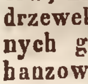
Doniesienie prywatne.

Ogłasza się, iż począwszy od dnia 26 Czerwca r. 1843/4 otwarty zostanie, w bogatym zbiorze ogrodu botanicznego Niedźwieckiego, w Powiecie Miechowskim, gubernii Kieleckiéj położonym, sprzedaż po umiarkowanych cenach, wszelkich kwiatów, krzewów strojnych, nasion kwiecistych, drzewek exotycznych, zimotrwałych, w celnych gatunkach, oraz plant najrzadszych trepbauzowych, szklarni pomiarkowanych (kap haus) tudzież z niższéj szklarni (konserwatorium — tak w exemplarzach rozmnożonych, jak i oryginałach; spis drukowany rzeczonego zbioru, dostać można na miejscu i w księgarniach W. Zawadzkiego i Węckiego, w Warszawie, i W. Gieszkowskiego w Krakowie, przyjmują się równie obstalunki w Daliach (georginie) i w najświeższych gatunkach. Frankowane tylko listy ogrodnik na stacyi Michałowice pod Krakowem odbierze.

Ogrodnik
Brayter.

Jest do sprzedania Kamienica z wolnéj ręki pod L. 348 przy ulicy Szewskiéj, wiadomość powziąść można od właściciela tamże mieszkającego.

Hotel Warszawski pod znakiem króla Sobieskiego przy ulicy Sławkowskiéj położony składający się: *a)* z numerów gościennych i mieszkania dla possesora; *b)* z lokalu na kawiarnią i traktyernią; *c)* z lokalu na wyszynk trónków zagranicznych i krajowych stósownie do konsensów przywiązanych; *d)* z wsypek na zboże i sieczkarnią; *e)* z souterina i piwnic wygodnych; *f)* z stajen obszernych na 50 koni i jednéj na parę krów; *g)* z realności wiejskiéj we wsi krowodrzy w bliskości położonéj takowéj zbożem obsianéj i jarzyną zasadzonéj i trawy na plantacyach, jest do wydzierżawienia; mający chęć zechce się udać do właściciela we wsi Dąbie pod Krakowem mieszkającego lub pod N. 7 w tymże hotelu. (2r.)

Auf der Wien Gloggnitzer Eisenbahn, welche den Anfang der Triester Bahn bildet, werden alle Gattungen Frachten zum Transport übernommen, und von den Endpuncten der Bahn nach allen Plätzen der Monarchie und des Auslandes durch sichere Fuhrleute um die billigsten Preise weiter befördert. Dieses dient dem geehrten Fabriks- und Handelsstande zur Kenntniss mit dem Bemerken, dass alle weiteren Auskünfte hierüber vom Haupt. Expeditions- Bureau der genannten Eisenbahn in Wien ertheilt werden.

Wien am 26 April 1843.